

Koulutuskeskus Salpauksen Työelämä-podcastin 1. jakson litterointi.

Musiikkia. Koulutuskeskus Salpaus, podcast.

Otto Ripatti: Tervetuloa Salpauksen työelämäpodcastin pariin. Minä olen Otto Ripatti ja tässä vieressäni on kollegani Henna Erkamo. Kuinka mones podcast sulla on tällä hetkellä menossa elämässäsi?

Henna Erkamo: Hyvä kysymys. Tää on meinaan ihan ensimmäinen kerta kun puhun tästä podcastista, eli nyt on pieni jännitystila päällä.

Otto Ripatti: Ai että, mutta tää on siitä kiva formaatti tää podcast, että yleensä se tehdään sillä tavalla että puhutaan asioista jotka itse eniten kiinnostaa, että olet niin sanotusti mukavuusalueella tämän koko ajan, että varmasti pärjätään ihan mainiosti. Kyseessä on siis järjestyksessään ensimmäinen jakso podcastien sarjassa, jossa käsitellään tämmöstä työelämään, koulutukseen ja elinkeinoelämään liittyvää tematiikkaa. Meillähän on tänään oikein mielenkiintoinen vieras paikalla, vai mitä Henna?

Henna Erkamo: Kyllä. Todella innoissani odotan, että saan keskustella Miikka sinun kanssasi näistä yhteisistä asioista, eli tervetuloa.

Otto Ripatti: Miikka Venäläinen, haluatko hieman lyödä titteliä pöytään ja kertoa minkälainen toimenkuva sulla on Lahden kaupungilla.

Miikka Venäläinen: Joo, kiitoksia vaan. Voin lyödä titteliä pöytään, eli elinkeinopäällikkönä toimin Lahden kaupungilla. Nyt vähän reilu kolme vuotta ollut siinä tehtävässä. Tietysti vastuussa siitä, että miten Lahden kaupunki on yritysystävällinen, miten meidän myös työelämäpalvelut toimii, niin olisin siitä vastuussa. Yritysten kanssa toimin ja samoin sitten myös oppilaitosten ja näiden yrittäjien kavereiden, kuten Ladecin ja ELY-keskusten, muiden kanssa, eli aika laajasti.

Otto Ripatti: Eli sä osaat nyt vastata siihen, että millä aloilla on eniten imua tällä hetkellä Lahdessa.

Miikka Venäläinen: En osaa vastata tuohon. [naurua] Kyllähän se korona on sen verran laittanut pelikenttää uusiks, että se on hyvin vaikea nähdä missä sitä imua on. Ehkä parempi juttu on se, että meillä ei ollut tässä korona-aikana nyt hiveää työntöä pois. Kuitenkin aika maltillisilla irtisanomisilla on tässä selvitty ja ei oo niinkun semmosia... No, Scania on tietysti semmonen iso irtisanominen, mutta muuten noi on jäänyt onneks vähän vähemmällä semmoset uutiset. Mut kyllä jos miettii sitä imua mitä meillä näitä kasvualoja täältä löytyy, niin kyllä sieltä löytyy ihan sähköistä liikennettä. Tiedän, että Kempower esimerkiks kasvaa tosi vauhdilla tuolla, rakentaa latausratkaisuja sähköautoille. Muutenkin nää meidän perheyrietykset tässä vahvasti pitää työntekijöistä kiinni ja työllistää myös lisää. Kyllä varmasti monella yrityksellä on se tilanne, että missä se tulevaisuuden nousuala on, että mihin sitä liiketoimintaa lähtee kohdentamaan, mutta kyllä niitä töitä on onneks aika laajasti tarjolla.

Otto Ripatti: Kyllä ja erilaisia investointejahan kuitenkin Lahdessa on. Erityisesti Fazerin ksylytoltehdas on iso investointi ja sitten toinen prosessiteollisuuteen liittyvä on sit ehkä tuolla paahtimopuolella. Nää on kaks tämmöstä isoa ainakin mitä tulee mieleen.

Miikka Venäläinen: Kyllä. Siis toi meidän elintarvikesektori kautta viljaklusteri, niin siellä on kyllä vetoa. Fazer on tosiaan monta kymmentä miljoonaa investoinut tässä ihan vuoden-parin sisällä. Sinne työpaikkoja syntyy. Samoin sitten Polttimon uus tuotantolaitos tuolla, niin saa nähdä minkä verran sillä on työllistävää vaikutusta, mutta kuitenkin hyvä merkki siitä että se ala täällä menee eteenpäin. Se on semmonen kyllä vetovoima.

Henna Erkamo: Joo. Puhuit näistä eri aloista, mutta miten sä näkisit sitten sen osaamisen tarpeen näissä, että minkälaista osaamista tarvitaan. Puhutaan viljaklusterista, puhutaan elintarvikepuolesta, sähköistyvästä liikenteestä ja näin edespäin. Minkälaista osaamista tarvitaan?

Miikka Venäläinen: Monipuolista osaamista, sanotaan näin. Ihan sama puhutaanko nyt siitä sähköisestä liikenteestä vai siitä viljaklusterista, niin siellä tarvitaan ihan siitä tohtoristason tutkimuksesta aina sinne kokoonpanoon ja prosessityöhön, että se on tosi laaja kattaus erilaista osaamista. Se mikä on positiivista, niin just tämmöinen vähän tietointensiivisempi puoli kasvaa täällä, että niitä insinöörejä tarvitaan, mutta etenkin varmaan moni... No, sitä viestiä oon kuullut teollisuudesta, että kaivataan niitä käytäntöinsinöörejä, että tyyliin pystyy hyödyntämään niitä polkuja mitä on rakennettu hienosti tässä Lahden alueella, että voi Salpauksen toisen asteen opinnoista edetä sujuvasti sitten polkua pitkin tonne LAP-ammattikorkeakouluun ja sitten kenties jopa LUT:iin tekemään dippainssiä tai vastaavaa tutkintoa. Tämmösiä polkuja tarvitaan, koska se pitkäjänteinen osaaminen siitä omasta alasta, joka on rakennettu ihan sieltä prosessi-kokoonpanolähtöisesti ja siitä ylöspäin sitten asiantuntijatehtäviin, niin se on kyllä kullannarvoista työmarkkinoilla nykypäivänä.

Otto Ripatti: Ja täähän on hirveen mielenkiintoinen pointti, että monta kertaa olen itsekin kuullut työnjohdolta ja tehtaanjohtajilta juuri tästä, että sellanen insinööri joka tulee ikään kuin ammatillisen koulutuksen polkua pitkin, niin hänellä on hieman erilaiset välineet käytettävissään ja totta kai molempia tarvitaan.

Miikka Venäläinen: Kyllä. Juuri se on näin, että pitää olla teoreettisempaa insinööriosaaamista, mutta sitten se käytännön insinööriosaaaja on kuitenkin se, joka ehkä parhaiten leanaa niitä yrityksen prosesseja ja osaa myös tehdä tuotekehitystä siinä samalla.

Musiikkia. Koulutuskeskus Salpaus, podcast.

Otto Ripatti: Puhuit jo tuosta koronasta, niin puhutaan siitä hieman lisää. Sulla on tietysti paljon korkeampaa tietoa siitä, että millä tavalla tää yritystukupaketti on toiminut. Sehän on tässä jaettu erilaisten instrumenttien välille. Siellä on Finnveraa, Business Finlandia, ELY-keskusta ja sitten myöskin Lahden kaupunki, joka näitä yritystukia on jakanut. Millä tavalla tää prosessi sun mielestä onnistuu?

Miikka Venäläinen: No, paremmin kun ehkä mitä ois voinut pelätä. Kyllähän se on ihan fakta, että Business Finlandin tuet, yksinyrittäjätuet... No, kaupunginkin yrityspalvelut setelit esimerkiksi, ne on tukenut yrittäjiä tässä aika mullistavassakin ympäristössä. Oliko se nyt 30 miljoonaa mitä Business Finland tähän Päijät-Hämeen seudulle niitä tukia myönsi. Niillä on kyllä saatu aikaan semmosia kehitysloikkia, että ne yritykset on päässyt siitä sitten jatkamaan, että kyllä se monella... Muistan ne maaliskuuhuhtikuun alun tilanteet, niin kyllä se oli ihan uskomaton täysstoppo sitten monella yrittäjällä, että siellä oli kyllä hätä kädessä. Onneks saatiin nopeesti polkaistua niitä instrumentteja sekä valtion taholla että sitten myös täällä alueellisesti, että pystyttiin tukemaan yrityksiä. Ei tullut just sitä massatyöttömyyttä. Tuli lomautuksia, tuli uusia liiketoiminta-aloja sinne yrityksiin ja tuotekehitystä ja varmaan moni muisti, et siihen myyntiin myös kannattaa panostaa, et se on se... Usein jää vähän semmoseen varjoon sitä se myynnin kehittäminen, niin se varmaan aika hyvin kyllä nousi myös esiin siinä keväällä.

Otto Ripatti: Joo, ne tuethan usein jaettiin jotain tiettyä tarkoitusta varten, et aika harvoin niitä jaettiin vaan sen takia et kun nyt on aika paljon enemmän kuluja kun tuottoja, että aina siinä sit piti olla joku strategia mitä sit piti rahoittaa tai niin edespäin. Mites tää kaupungin puoli? Muistutatko vielä kuulijoita siitä, että mikä osuus näistä yrittäjistä nimenomaan kuulu kaupungille näiden tukien suhteen?

Miikka Venäläinen: No, kaupunki otti vastuun tästä yksinyrittäjien tuen jaosta, eli se oli tää TEM:n kehittämä 2000 euron tuki, ns. ... No, kustannustukityyppinen, eli se oli yrityksen juokseviin menoihin. Oikeestaan ainoa mihin ei voinut sitä käyttää oli se yrittäjän palkka. Siinä sitten kaupunki rakensi aika nopealla aikataululla kehittämissyhtiön kanssa ton meidän tän tukimallin sinne ja tukien käsittelymallin. 950 yksinyrittäjätukea ehdittiin siinä huhtikuun ja lokakuun alun välillä jakaa sitten ja hakemuksia tuli se... Jonkun verran enemmän. Oisko ollut 1200-1300 Lahden kaupungille. Se oli se mitä kaupungilla tehtiin. Jokainen kunta Suomessa lähti mukaan sitten, kun huomattiin että se yksinyrittäjätuki on oikeasti arvokas sellainen instrumentti, millä kaupunki ja kunnat pääs lähemmäksi yrittäjiä, että pystyttiin oikeesti olemaan konkreettisesti tukena siinä.

Musiikkia. Koulutuskeskus Salpaus, podcast.

Henna Erkamo: Puhuit noista eri yritys- ja tukimuodoista ja muita vastaavaa. Meillä on ollut yhteinen tämmönen Salpauksen, LAP:n ja sitten kaupungin yrityshunter-toiminta, niin kertoisitko vähän enemmän siitä.

Miikka Venäläinen: Joo, siis meillä valmistuu eri tasoilta paljon osaavia ihmisiä, mutta usein se työpaikan löytäminen on se haaste. Siihen ei oo ehkä riittävästi eri tasoilla, eri puolilla näitä julkisorganisaatioita panostettu. Nyt tää yrityshunter-konsepti on semmonen, että siinä pyhitetään ihan ihmisiä etsimään niitä piilotyöpaikkoja ja puhumaan niitä osaavia ihmisiä sisään sinne työpaikoille, eli se on tämmönen... Miten sen nyt sanois? Käytännön myyjä, joka menee sinne yrityksiin, kertoo miten he vois ehkä hyötyä siinä. Varmaan pyrkii myös linkittämään sitten sitä työllistämistä siihen myös liiketoiminnan kehittämiseen. Jossain kohtaa monella yrityksellä se on vaan niin, että jos et sä työllistä niin se kasvu on aika vaikeeta. Yrityshuntereiden ideana on tosiaan kaivaa sieltä yrityksistä... Mennä juttelemaan siihen yrittäjän iholle kiinni ja tarjota niitä vaihtoehtoja, mitä sinne vois löytää sitten työntekijää.

Henna Erkamo: Joo. Meilläkin on täällä Salpauksessa pari ihmistä siihen ihan pestattu, että he tekevät tätä työtä. Siinä mielessä varmasti moni yrittäjä tulee kokemaankin tämän, että otetaan yhteyttä ja kysellään että miten me voidaan olla avuksi tän asian suhteen ja miten me voidaan edistää sitä työllisyyttä niillä jotka ovat nyt valmistumassa, tai sitten vastaavasti miten yritys löytäisi itselleen sitten sellasta oikeanlaista osaajaa sinne siinä vaiheessa, kun se rekrytointitarve tulee. Eli varmasti näitä kohtaamisia siellä yrityksissä sitten tapahtuu.

Otto Ripatti: Milläs tavalla sitten tää kuntakokeilu tukee tätä kaikkea?

Miikka Venäläinen: Joo, siis tämä työvoimapolitiittinen mullistus, eli se työllisyyden kuntakokeilu alkaa täs Lahden seudulla 1.3. Siinä vaiheessa kaupungin vastuulle siirtyy sitten kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat, oliko se nyt maahanmuuttajat ja vieraskieliset työnhakijat, sekä ne työnhakijat jotka ei oo ansiosidonnaisen piirissä. Eli käytännössä meille Lahdessa about 8000 ihmistä siirtyy sieltä TE-toimistolta sitten kaupungin asiakkaaksi ja meille on rakennettu siihen uutta organisaatiota, joka lähtee sitten ratkomaan näiden ihmisten työllistymistä. Eli kaupunki kun on maksanut tässä aikaisemmin sakkomaksuja näistä pitkäaikaistyöttömistä, niin nyt sitten annetaan kaupungille vähän enemmän työkaluja siihen, että he pystyy myös vaikuttamaan näiden työnhakijoiden työllistymiseen sitten. Tämmönen kokeilu starttaa 1.3. ja katsotaan miten se vaikuttaa.

Otto Ripatti: Kädet ja sormet ristissä odotamme, että minkälainen hyöty siitä saadaan. Tosi mielenkiintoinen kokeilu ilman muuta.

Miikka Venäläinen: Kyllä, se on oikeesti mielenkiintoinen ja pyritään tekemään asioita vähän uudella tavalla, olemaan hyvin henkilökohtaisia. Uravalmentajat on ne, jotka ottaa kopin niistä työttömistä ja auttaa sitten hyvin asiakaslähtöisesti eteenpäin, että löydetään jokaiselle mahdollisimman hyvin se oma polku ja saadaan myös työllistymään. Siellä on kuitenkin todella paljon semmosta henkilöä työnhakijoiden piirissä jotka ois

suoraan valmiita työmarkkinoille ja sen takia myös ne elinkeinoelämäyhteydet sieltä kuntakokeilusta on tosi tärkeitä rakentaa.

Musiikkia. Koulutuskeskus Salpaus, podcast.

Otto Ripatti: Lahden kaupungin elinkeinopäällikkö Miikka Venäläinen, kysyn vielä ympäristöpääkaupunkiasioista. Sä oot varmaan viimeisiä ihmisiä Lahdessa, joilla tarvii kertoa että Lahti on ympäristöpääkaupunki 2021.

Miikka Venäläinen: Joo.

Otto Ripatti: Kysyisin, et millä tavalla tää vaikuttaa meidän elinkeinoelämään tällä alueella.

Miikka Venäläinen: Kyllä sillä on ihan selvästi ollut jo sellanen vaikutus. Se kiinnostus Lahtea kohtaan on lisääntynyt. Se, mitä meillä on kiertotaloudessa ja näissä teollisissa symbiooseissa, kuten nyt vaikka se viljaklusteri, miten hienosti siellä sivujakeet hyödynnetään ja kuinka se toimii, niin kyllä se on nostanut oikeesti aika isostikin Lahden siihen spotlightiin, jos nyt näin sanotaan. On selkeesti nähty se, että tätä just tietointensiivisempää yritystoimintaa alkaa sijoittua. Se linkittyy vahvasti myös siihen että tää LUT on tässä. Eihän se ympäristöpääkaupunki ilman sitä vahvaa ympäristötutkimusta ois niin vaikuttava ja ilman niitä yrityksiä, niin kyllä se on nyt semmonen mahdollisuus Lahdelle, että ei tän parempaa tule. Se kyllä vetää mielenkiintoa Lahteen ja kansainvälisiä vieraita toivottavasti saadaan sit syksyllä katsomaan, että miten Lahdessa on asiassa edetty. Myös sitten niinkun tähän... Nythän on tehty isoja päätöksiä ja isoja muutoksia siinä että ollaan hiilineutraali 2025, mut samaan aikaan ollaan vielä menossa pidemmälle, et meillä on muun muassa tämmönen Smart Energy -klusteri laitettu pystyyn, missä haetaan todella ympäristötehokkaita lämmitysenergiaratkaisuja. Nyt katkes ajatus hetkeks, mikäs se toinen juttu oli. Niin, sitten myös perustettu tää hiilineutraalin rakentamisen kehittämiskeskus, eli Lahti pyrkii olemaan se alusta jossa voidaan luoda niitä rakentamisen ratkaisuja, millä saadaan pidemmällä aikavälillä rakennuskanta myös hiilineutraaliksi. Tämmösiä isoja asioita tapahtuu ja ne kiinnostaa sekä kansallisesti että kansainvälisesti ja tuo varmasti sitten mukanaan myös yritystoimintaa tänne.

Otto Ripatti: Millä tavalla puurakentaminen on mukana tässä ympäristöpääkaupunkihankkeessa?

Miikka Venäläinen: No, puurakentaminen kytkeytyy erityisesti just sen hiilineutraalin rakentamisen kehittämiskeskuksen kautta tähän, että kyllähän se on, niinkun... No, betoni on hyvä rakennusmateriaali ja sitä hiilidioksidia voidaan ottaa talteen, mutta kyllähän se vastaa muistaakseni noin viidestä pinnasta koko maailman hiilidioksidipäästöjä toi betoni. Sen takia se puu uusiutuvana raaka-aineena, niin se on tosi merkittävä. Nythän meillä on itse asiassa lähdössä Lahden Talojen kautta puukohteita rakentamaan pitkästä ajasta, että se on hienoa. Ja se muutenkin nostaa päätään, tää puurakentamienn.

Otto Ripatti: Kyllä. Meillä on Salpauksessa uusi, uljas teollisuuspuurakentajatutkimus myöskin, ensimmäinen koulutus tässä heti tammikuussa.

Miikka Venäläinen: Se on hienoa. Tukee hyvin tätä.

Henna Erkamo: Mulle itselle tämä yritysten kanssa tehtävä yhteistyö on tosi tärkeä ja se on mun intohimoni, mutta Miikka, miten sä näkisit että miten me voitais kaupunki ja Salpaus, niin mitä yhteistyötä me voitais tehdä ja miten kehittää sitä eteenpäin niin, että se palvelis paremmin vielä alueen yrityksiä ja tätä työllistymistä.

Miikka Venäläinen: No, kyllähän se tärkein on varmaankin se, että keskustellaan paljon yhdessä sekä elinkeinoelämän että koulutustoimijoiden kanssa, että osataan suunnata sitä koulutusta oikeeseen suuntaan - sinne, missä sitä tarvetta jatkossa on. Se on toisaalta tosi haastavaa ennakoida, et minkätyyppistä työvoimaa ja osaamista ne yritykset tarvii, mut jos ei ollenkaan keskustella yritysten kanssa tai yhteisesti, niin se on vielä vaikeempaa. Sen takia se tärkein on just löytää ne kanavat missä päästään kiinni sinne yritysten arkeen ja nähdään niitä tulevia trendejä just siinä, että minne se koulutustarve suuntautuu jatkossa ja se yritysten tarve, plus sitten rakentaa tämmösiä malleja millä just pystytään yrityshuntereiden tapaan löytämään niitä työpaikkoja sitten valmistuville osaajille.

Otto Ripatti: Kiitos kovasti vierailusta, Miikka Venäläinen, Lahden kaupungin elinkeinopäällikkö.

Miikka Venäläinen: Kiitoksia, oli mukava podcasteilla. [naurahtaa]

Otto Ripatti: Näin siis saatiin pakettiin ensimmäinen koulutuskeskus Salpauksen työelämä-podcast. Näitähän tulee viiden ohjelman sarja, joten pysyhän rakas kuulija kuulolla. Meillä on seuraavankin kerran Hennan kanssa joku oikein mielenkiintoinen vieras, jonka kanssa mennään sitten hieman eri aiheisiin. Moikka.

Henna Erkamo: Moikka.

Musiikkia.

Äänite päättyy.